

Kristijonas Donelaitis

Kiekvienam gebėjai atseikėti –
Kas geras – tam viskas, kas blogas – barei.
Norėjai kiekvieną pamokyti,
Nes žinotai už kiekvieną grieką – velniai.

Tavo saulė budino ir kėlė,
Nušviesdama visas šventų namų kertes.
Tiktai gamtoje žmogus klestėjo,
Globodamas aplink jį esančias žemes.

Griežtas buvai kaip teisėjas –
Kiekvienas dievišką tiesą pažint privalėjo.
Vis artyn glaudei kaip globėjas,
Ne vienam pavargusiam gero žodžio reikėjo.

Raštuose tavo – išmintis ir tiesa,
Bet ja prabylant jau nebegirdėjai.
Svetimam krašte gyvenę ir klestėję
Lietuvon negreit sugrįžo vėlei.

Tapęs Vilniaus mokslo mūrų pažiba,
Prabyli kaip Tolminkiemio klebonas.
Daugel metų jau praėję ir nugrimzdę,
Bet tas žodis gyvas, reikalingas.

Vabalais visi gyvi pavirtę,
Kai nuo Dievo nususuko.
Daug kas jau seniai užmiršę,
Kiek anksčiau vargų daug buvo.

Jonas Biliūnas

Medžiokli, ar dar pameni laimingą savo šūvį?
Sėkmingas buvo. Ašarom skaudžiom aplietas.
Ar dar pameni nekantrų kopimą į laimės žiburį,
Kuris gimtineje paliko šaltas, vienišas?

Ar dienomis sapnuodavosi tau kraštai,
Kuriuose augai, brendai, jauną kūną palikai?
Tiek, kiek tavęs tėvynėj likę, gal daugiau,
Neužgoš nei jūros, nei kalnai, nei žiburiai.

Realistas lyrikas... Kuris buvai tikresnis?
Atjausdavai pavargusį, nuliūdusį, išsekusį.
Matydamas žmogų negalvojai, kad jis blogesnis,
Nes kiekvieną bandydavai paguosti ir pateisinti.

Tikėjai, kad visų svarbiausia yra suprasti.
Net vargeta, ištiesusi suskirdusias rankas,
Tau rodėsi tokia pat išmintinga ir graži,
Kai kalbėjo iš širdies tiesas.

Rašytojau, apnuoginęs žmogaus sielą,
Kalbėjęs apie kiekvieną kaip nepaprastą,
Klupęs ir klydęs, radęs tiesų kelią,
Visiems parodei - vienos tiesos nebūna.

Liūdnoji tavo pasaka pasibaigė laimingai,
Skausmą užliūliavo raštai, atmintis.
Kurdamas net nesvajojai,
Kad tavo tekstus ilgai Lietuvoje skaitys.

Šatrijos Ragana

Tavo dvaras – tavo rankų darbai.
Kiekvienam užėinančiam meili, dosni.
Atvira širdim darbus atlikai,
Visi tau pasidarė artimi, savi.

Laimi tas, kuris duoda, ne ima,
Kuris myli ir tiki kitais,
Viskas, ką duodi žmonėms, sugrįžta
Nuoširdžiais žodžiais, darbais.

Brangiausi namai atminty teišliko,
Mylėtas kelias pavirto sapnais.
Tiek, kiek tavy ilgesio liko, –
Parodei mums savo darbais.

Tavo dvaras tapo namais
Tiems, kurie neteko vilties,
Tik jie vieni gūdžiais vakarais
Žinojo, ką reiškia sušilt prie ugnies.

Ne vieną išmokei tikrųjų dorybių,
Ne vienas pamilo ir gerbė tave.
Niekas pinigais neskaičiavo vertybių,
Kai parodei, kur slypi šviesa.

Tavo turtai didžiausi – širdies,
Kilmingoj dvasioj jų buvo gausu.
Tavo idėjos išvengė mirties,
Nes po nakties visad būna šviesu.

Balys Sruoga

Milžinas, pavargęs nugalėti baimę,
Slegiančias piktos tamsos rankas,
Nusitapęs juodą niūrią tankmę
Persvarstė tylom svarbias tiesas.

Laisvas būdamas kūrėjas
Rinko žodį iš tėvynės lūpų,
O raudonai aušrai priartėjus
Suvaitojo nebylio balsu.

Kaltintas ir baustas neteisių,
Bandžiusių pavergti jo tėvynę,
Atsidūrė už žmonijos paraščių
Ir toliau pasaulio vertę tyrė.

Žmonės nuodijo save ir skriaudė,
Kai bambizas vergu dirbo,
O prižiūrėtojai kaskart priėję
Jokių skundų neišgirdo.

Milžino laisvę pakeitė nelaisvė,
Liepusi jam melą verst tiesa.
Tiesa, tapusi nemylima našlaite,
Prabilo vos tik išnyko tamsa.

Milžine kūrėjau, saugojęs savy
Pasaulio patirtį ir išmintį tiesos,
Atsiskleidžia istorija visa tavy,
Be pradžios, be pabaigos.

Vytautas Mačernis

Jaunasis poete, pasaulį apėjai klajodamas,
Ieškodamas senelės pasakų takų.
Klupai ir kėleisi tarsi žinodamas,
Kad visad yra garbingų pavyzdžių.

Kodėl aš? Kodėl žmogus?
Klausti nebijojai ir siekei atsakymų.
Net ir kęsdamas širdies skausmus,
Užrašei visiems svarbių pamąstymų.

Buvai vizionierius, kuriam sapnavosi
Gimtosios Žemaitijos vaizdai.
Kiekvienas pažinęs gėrėjosi:
Buvai tyresnis nei audros lašai.

Nepailsdamas ieškojai savęs,
Nors gyvenimas atrodė niūrus.
Visuose metuose gausu tavęs,
Nes pro kančiąėjai išdidus.

Vizijos ir buvo tavo turtas,
Kurias visom kalbom skaitei.
Bet gyvenimas buvo užburtas –
Laimės vis neatradai.

Netikėtai įveiktą tavo kūną priglaudė
Nemari žemaičių atmintis.
O eilėraščius skaitom lig šiolei,
Nes gili, skaidri jauno poeto mintis.

Martynas Mažvydas

Pirmas žodis buvo šventas,
Įdėtas į nebylio lūpas.
Karūnos saulę nustelbęs
Vienas kalbėjo tiesas.

Katekizmas mokė žmogų,
Kaip mylėti širdį, kuri krūtinėj plaka,
Mokė būt garbingu, doru,
Toku, kur sava kalba tik šneka.

Ilga tyla buvo stojusi,
Ilgai tauta kelio ieškojusi.
Kol vyrai darbą dirbo,
Nejučia ir sąmonė pakirdo.

Savas svetimam krašte
Statė Lietuvą nuo pamatų.
Į lūpas įdėjęs ir dainą,
Tapo lietuvių vedliu.

Pirmas žodis buvo šventas.
Nebylys juo tvirtai tikėjo.
Pirmas žodis perskaitytas
Užaugino tuos, kurie lietuviškai kalbėjo.